

Rabies

Rabies är en dödlig zoonos som orsakas av ett lyssavirus. Alla varmblodiga djur, exempelvis hund, katt och människa är mottagliga för sjukdomen. Sjukdomen har inte förekommit hos djur i Sverige sedan 1886. Rabies förekommer i Östeuropa, men ovanlig i övriga delar av Europa. Över hela Afrika, Asien, Nord- och Sydamerika är sjukdomen vanlig hos flera olika djurslag. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) dör mellan 30 000 och 70 000 människor årligen i rabies världen över. De flesta humanfallen förekommer i Indien, Kina och Afrika efter kontakt med infekterade hundar.

Förutom det klassiska rabiesviruset finns det andra lyssavirus. Bland annat bär vissa fladdermöss i Europa på European Bat Lyssavirus (EBLV), så kallad fladdermusrabies.

Symtom

Sjukdomssymtomen varierar något mellan olika djurslag. Beteenderubbningar är det tidigaste tecknet. Vilda djur förlorar sin skygghet, medan tama djur blir skygga och/eller aggressiva. Så småningom utvecklas förlamningar och rörelsestörningar som kan följas av krampanfall innan djuret dör. När väl symtom utvecklats är sjukdomen dödlig. För information om rabies hos människa hänvisar vi till Smittskyddsinstitutets webbplats.

Förebyggande åtgärder

Rabies kan förebyggas genom att undvika kontakt med okända varmblodiga djur samt genom förebyggande vaccinering. För att skydda Sverige från att rabiesinfekterade djur förs in i landet gäller särskilda införselkrav såsom vaccinering eller karantänisering. Läs mer om införselkrav på Jordbruksverkets webbplats.

Smittvägar

Sjukdomen smittar främst via bett, eftersom stora mängder virus finns i saliven hos infekterade djur. Smittämnet kan utsöndras i saliven i upp till ca 2 veckor innan djuret visar sjukdomssymtom. Viruset kan inte penetrera intakt hud, men kontakt med slemhinna utgör en hög smittrisk. Tiden mellan infektion och uppvisande av symtom varierar mellan några veckor till flera månader. Hos människa har infektionen även överförts i samband med organdonationer där donatorn varit rabiesinfekterad.

Om man misstänker sjukdomen

Rabies är anmälningspliktig både enligt epizootilagen (djur) och smittskyddslagen (människor). Om man misstänker att ett djur drabbats av sjukdomen måste man genast tillkalla veterinär. Tills dess att en veterinär tar sig an fallet måste man själv göra allt man kan för att förhindra smittspridning. Detta innebär att man stänger in djuret inomhus och ser till att det inte kommer i kontakt med andra djur eller människor. Andra djur som kan ha blivit bitna av det misstänkt rabiessmittade djuret måste också stängas in och isoleras från djur och människor. Man får absolut inte släppa lös eller gömma undan djur som misstänks ha blivit smittade, de kan utgöra en livsfara för både människor och djur.

Om människor efter bett eller slickningar av ett rabiessmittat djur omedelbart behandlas kan sjukdom nästan alltid förhindras. Omedelbar sårtvätt är en viktig åtgärd. Människor som misstänks ha smittats av rabies bör snabbt uppsöka läkare.

[Senast uppdaterad 2010-06-03]